

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Bavaria Sancta Maximiliani Sereniss. Principis Imperii,
Comitis Palatini Rheni, Vtrivsq. Bav. Dvcis Avspiciis**

Rader, Matthäus

Monachii, 1615

Theodolinda Boiorvm Princeps, Regina Longobardorvm Religiosissima.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79686](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79686)

THEODOLINDA LONGOBARD. REGINA BOIA.

*Plena DEO, si non paret quid femina possit,
Boica quam genuit, THEIODELINDA docet.
Qua pia Sacrorum cultrix damnavit Arium
Integra Romani iura secuta Patris.*

*Et Macropogonem tota cum gente reduxit,
Vxor aberrantis facta magistra viri.
Sic regina Gothum docuit, sic femina Celtas;
Inferior sexu, religione prior.*

DE THEODOLINDA REGINA BOIA 34

THEODOLINDA LONGOBARD REGINA BOIA

THEODOLINDA

THEODOLINDA

BOIORVM PRINCEPS,
REGINA LONGOBARDORVM
RELIGIOSISSIMA.

Agnas Reip. Christianæ utilitates ab illustribus & sanctis matronis partas esse, fidelis temporum custos, antiquitatis memoria literis consignata testatur. Ad D. Pulcheriam velut firmam anchoram in Ecclesiæ tempestatibus confugit supremus D. Petri classis nauarchus LEO. Per infirma mundi, mulieres inquam, sapi-

18LXXXII.
S. Greg. M.
Paulus
Diaconus.
Sigonius.
F. Andreas
presbyter.
Baronius.
M. Vels-
erus, & alij.
Bartholo-
mæus Zuc-
chius sta-
lice.

entia cælestis, refractarias indomitarum gentium ceruices iugo Christi subiecit; Feroces Francos, per Chrotildem: barbaros in Hispanijs Gothos, per Ingundem: Longobardos per Boicam hanc nostram Theodolindam: per Reginotrudem Theodonis Bojorum Ducis conjugem, Bojos. Fecit idem ante partum Virginis in Hebraicâ antiquitate potētia DEI, quando per Abimelecis interfectricem Deborah & Iahelem, per Hesterem & Iuditham, Israelē à præsentī exitio & interitu vindicauit. Quid ni beatam prædicemus Theodolindam nobilissimam Bojorum stirpem, Longobardorum salutem, illa enim Agilulphum cōjugem, Longobardorum regem, ex Arianæ fæcis impietate, ad purissimos Catholicæ doctrinæ fontes cum totâ gente traduxit. Maximum, inquit Velserus, vnum omnium sine controuersia beneficium, Theodolinda apud Longobardos, atque vniuersam Italiam collocauit, cuius gratiam nulla annorum vnquam diuturnitas obliteratura est, cum Longobardi eo vsque, aut inani Deorum superstitione occupati, aut nomine tenus Christiani, peruersis Arianorum opinionibus implicati, neque salutem ipsi suam curarent, & Ecclesiarum bona publicam prædam rati, res sacras promiscuè vbique popularentur, illa diuinitus incensa, maritum magno animo aggressa, monendo, suadendo, orando peruenit, vt Catholicam pietatem pectore admitteret. Quod consilium quàm multa & magna bona, publicè priuatimq; statim consequuta sunt? Rex Ecclesijs, quâ posset, satisfactorius, plerasque possessiones vltro largitus, Episcoporum existimationem, quæ contempta atque abjecta jacebat, ad aliquem dignitatis splendorem erexit, populares exemplo incitati, pristinam impietatem vulgò ejurare, ad Ecclesiæ matris gremium, penitentiâ ducti, conuolare, aduersus res, ministeriaque diuina pariter affici. Dein virtutibus illius ex D. Gregorij epistolis commemoratis subjungit.

Hec

DE RELIGIOSISS. THEODOLINDA

*Hæc Theodolinda laudibus ex omni parte referta, testimonium sanctimonie antea relatis consentiens perhibent: tum ostendunt, eam, vt ad tria capita hæsitantem, Pontificie auctoritati præcipuam reuerentiam detulisse, neque se à Catholica Ecclesiæ communionem, huius offendiculi causâ, vnquam abiunxisse. Ergo, vt compendio res ab illâ gestas indicemus potius, quam exequamur, nata fuit Theodolinda Garibaldo Boiorum rege, (ita Paulus & Sigonius vocant) quem tamen ferè negant ex Agilulphi familiâ descendisse, virgo nimium quàm honesta, quod vel ex eo cognoscitur, quòd Autharis Longobardorum regis sponsi designati, quamuis nondum noti, digito & manu furtim in fronte, dum poculum illi propinaret contacta mox apud nutricem de eo quæstas fit. Ducta dein ab Authari in matrimonium, cum apud eum nihil posset vel blanditijs, vel seriâ abhortatione proficere, vt ab impio Arij dogmate ad veritatem Catholicam se conferret; Illo demum post sexennium, incertum cuius veneficio sublato, non destitit Agilulphum itidem Arianum, ad Ecclesiæ Romanæ sinceram fidem complectendam sollicitare, quoad ipse cum totâ gente à perfidiâ Ariana ad Pontificis Romani auctoritatem transfret, vnde infinita in Ecclesiam commoda, præter publicam pacem & multorum annorum quietam tranquillitatem, quæ post tot Italiæ clades & strages respirauit, sunt profecta. Amisit deinde & alterum maritum Agilulphum, & ipsa per se cum paruulo filio Adalualdo regnum per decennium cum ingenti Ecclesiæ bono administravit. Quo anno è mortali hoc regno ad cæleste imperium emigrarit, à scriptoribus quæritur; alij d. cxxvii. obiisse putant, * alij maturius ante filij regno pulsi infaniam, vnde matrem contabuisse credunt mœrore, vt si fortè quas in aulâ regiâ contraxisset noxias, hic expiaret, vt liberum ad cælum à morte aditum haberet. Bartholomæus Zucchi-
us xxii. Ian. 10cxxxviii. defunctam suâ diem tradit, cui fides meritò habenda, cum totam ipsius vitam studiosissimè composuerit. Condidit præter illustrem & visendam Modociæ regiam, etiam D. Iohanni Baptistæ ædem sacram, magnisque & regijs donis auxit, quod his verbis narrat M. Velferus. Theodolinda Modiciæ, quæ duodecim passuum millibus Mediolano abest, situ sub alpibus imprimis amæno, & salubribus auris per æstiuos calores temperato, Regiam & templum condidit, Theodorici Gothi iudicium sequuta, qui prætorium ibi olim struxerat. Regia præter ædificij splendorem, picturâ veteres Longobardorum historias referente nobilitata, templum D. Iohanni Baptistæ sacrum amplis vectigalibus locupletatum, atque omni aureorum & argenteorum ornamentorum suppellectile*

* Baroniæ
A. Christi
10cxxxvi.

pellectile cultum est, quorum adhuc partem superesse ferunt. Voto gentem Baptistæ vniuersam obligauit, hac forma ad veterem pietatis sensum, à Rege & regni primoribus nuncupato, *Ut ipse S. Ioannes pro nobis interpellator sit, ad Dominum Deum nostrum Iesum Christum, nos omnes vnanimiter pollicemur, illi omni anno in die natiuitatis suæ, hoc octauo kalend. Iulij de nostris facultatibus transmissuros honorifice ad oraculum eius, vt per illius interpellationem habeamus iuuamen Domini nostri Iesu Christi, tam in bello, quam in alijs locis omnibus, quocunque ituri sumus. Rata fuere preces, quamdiu cultus religio perstitit. Memoriae proditum, Constantem Imperatorem post hos annos sexaginta, Longobardis bellum illaturum, cum Tarentum traiecisset, deque euentu sollicitus, hominem solitariam vitam agentem, vaticinij laude clarum consularet, vnus noctis peritâ mora, numine salutato, responsum tulisse: Nunc quidem vinci nequitiam posse, Reginae exterâ factum obstare, collocasse eam in Longobardorum finibus Baptistæ basilicam, qui Deum perpetuis precibus appellet, sed futurum aliquando, vt templi neglectum gentis exitium consequeretur: cuius prædictionis fidem res temporum successu firmavit. Theodolinda donationis tabulis horribilem sanctionem adiecit; filij nomen habet, Regis mariti non habet, itaque marito demum mortuo, per scripta sit oportet. *Offert gloriosissima Theodolinda Regina, vnâ cum filio suo Adualdo Rege, sancto Ioanni patrono suo, de dono Dei, & de dotibus, chartulam suæ donationis, quam in suorum præsentia scribere fecit. Si quis quolibet tempore, hanc testem voluntatis suæ corruperit, in iudicij extremi die cum Iuda traditore damnetur.* Placet hic Bartholomæi Zucchii elogium de B.M. Theodolinda subijcere.*

THEODOLINDÆ

GARIBALDI BAIOARIORVM REGIS FILIÆ
FL. ANTHARIT PRIMVM, DEINDE, ID EXPOSCENTIBVS
REGNI TEMPORIBVS, ET PROCERIBVS
AGILVLPHI, LONGOBARDORVM REGVM CONIVGI
ADALVALDI REGIS OPTIMÆ MATRI
B. GREGORIO MAGNO PONTIFICI CARISSIMÆ
RELIGIONIS CATHOLICÆ, PROBITATIS, PRVDENTIÆ
VIRTVTVMQVE OMNIVM ORNAMENTIS
CLARISSIMÆ,
BARTHOLOMÆVS ZVCCHIVS MODOETIENSIS
MONVMENT. HOC OB INSIGNIA EIVS IN REMPVB. CHRISTIANAM ET
PATRIAM MERITA IN PRIMIS OB MAGNIFICENTISSIMAM HVIVS
TEMPLI ÆDIFICATIONEM MVLTI DOTATI PRÆDIIS:
POSITAM LONGOBARDORVM REGVM SEDEM
MODOETIÆ
CORONÆ FERREÆ, QVA REGES ITALIÆ ROMANIO IMP. CORONARI
CONSVENERVNT INSTAVRATIONEM
PON. MAN. ANNO CHRISTI CIO. IO C VI. ET AB OBITU REGINÆ

IO. CCCCLXXVIII.